

מיזם דור חדש בחקלאות חוברת מידע

תוכן עניינים

02	למה דור חדש בחקלאות
03	חבל התקומה
05	קהלי היעד של המיזם
05	מסלולי המיזם
06	מסלול לבנים חוזרים
07	מסלול לחיבור צעירים ותיקים
09	התכנית המקצועית
09	אז למי מתאים המיזם?
10	ומכאן והלאה
11	שאלות ותשובות
13	צור קשר

01

למה דור חדש בחקלאות?

החקלאות היא אחת מאבני היסוד של מדינת ישראל, לא רק כמקור מזון אלא גם כביטוי לעצמאות, לקשר לאדמה ולחוסן הלאומי. עם העלייה בגיל החקלאים והירידה במספר הצעירים הנכנסים לענף, ניצב בפנינו אתגר משמעותי: לחבר דור חדש לחקלאות. כך שמי שמעבד את הקרקע, מגדל את המזון ומפתח את הידע, ימשיך ליצור פה ולהוסיף לשגשוג החקלאות הישראלית.

החקלאות בישראל וביטחון המזון

בעידן של שינויי אקלים, מחסור במים ותלות גוברת ביבוא, הייצור המקומי מקבל משמעות אסטרטגית. היכולת של מדינת ישראל לייצר מזון איכותי, בריא ובטוח עבור אזרחיה, גם בעיתות משבר, היא מחוייבת המציאות. ללא חקלאים שימשיכו לעבד את הקרקע, ביטחון המזון יימצא חסר. חקלאות ישראלית חזקה מתורגמת הלכה למעשה לייצור מזון, לשמירה על השטחים הפתוחים, הגנה על גבולות הארץ, וחיזוק הפריפריה החברתית והכלכלית.

חבל תקומה

02

חבל התקומה הוא דוגמה ומופת לחקלאות הישראלית.

החבל מהווה מרחב שבו הקרקע, הקהילה והשליחות מתמזגים לכדי דרך חיים. זהו חבל ארץ שנבנה בעמל רב, שמסמל את הרוח החלוצית, את העמידה האיתנה מול אתגרים, ואת האמונה בחיבור האדם לאדמתו.

בשטחי החבל פועלים מאות חקלאים, העוסקים בענפי גידולי שדה, ירקות, חממות, מטעים, רפתות ולולים, ומספקים חלק משמעותי מהתוצרת החקלאית הטרייה לשוק המקומי ולייצוא.

בחבל התקומה מעובדים בחקלאות כ- 640,000 דונמים והוא מהווה אחד מאזורי הגידול המרכזיים של מדינת ישראל.

החקלאות בחבל במספרים

האזור מתאפיין בתשתיות חקלאיות מתקדמות, במערכות מים והשקיה מהחדשניות בישראל, ובקהילה חקלאית מגובשת המורכבת מ:

1

העיר שדרות

18

מושבים

24

קיבוצים

46

יישובים חקלאיים

החקלאות היא לא רק ענף כלכלי, היא מהווה חלק בלתי נפרד מהזהות והחוסן הקהילתי של תושבי החבל.

שיקום העוטף - משימה לאומית

לאחר מתקפת ה-7.10 מוטלת משימה לאומית על כתפינו להחזיר את החבל לתפארתו ואף יתרה מכך. ברור כי שיקום החקלאות הוא חלק בלתי נפרד מהחיים באזור ולכן בחרנו להתעסק בכך.

קהלי היעד של המיזם

03

דור ותיק חקלאי חבל התקומה

חקלאים ותיקים בעלי זכויות
בקרקע שרוצים לייסד שותפות
עם חקלאי חדש.

דור חדש חקלאים חדשים

חקלאים חדשים שאינם
ממשפחה חקלאית, והם
מעוניינים לעסוק בחקלאות ו/או
בניהול משק חקלאי.

דור חדש חקלאים חוזרים

בנים/ בנות שיש במשפחתם
נחלה לא פעילה, או שהקרקע
מעובדת על ידי אחרים, ורוצים
לחזור ולהפעיל את המשק
החקלאי המשפחתי.

מסלולי המיזם

04

מטרת המיזם הינה קידום הדור החקלאי החדש בחבל התקומה, וסיוע
לאנשים המעוניינים להיות חקלאים להקים משק ולהתבסס בעבודה
החקלאית. למיזם שני מסלולים עיקריים בהם יוכלו להשתלב, לפי
התאמתם, המתעניינים במיזם.

ליווי של בנים/ בנות חוזרים
להפעלת המשק החקלאי,
לאחר שלא היה פעיל או הושכר
לאחרים במשך שנים רבות.

סיוע לאנשים המעוניינים להקים
ולנהל משק חקלאי, באמצעות
חיבור עם חקלאים ותיקים
המחפשים שותפים במשקים.

מסלול לבנים חוזרים

05

תכנית הליווי:

- ✓ ליווי בהתאמה אישית על פי הצרכים הייחודיים של החקלאי החוזר.
- ✓ ייעוץ כלכלי מקצועי שישים תשתית בטוחה להצלחת המשק.
- ✓ ייעוץ חקלאי שיאפשר מקור ידע זמין ועדכני.
- ✓ סיוע במיצוי הטבות ומענקי מדינה.
- ✓ נטוורקינג, מפגשים חודשיים (לפרט)

מנטורינג

מתוך הבנה כי יתכן והבנים החוזרים יגיעו ללא רקע חקלאי ממשי ויצטרכו לליווי צמוד, יוצמדו לחקלאים החדשים חקלאים ותיקים, כמנטורים לצורך חיזוק וליווי בשנים הראשונות לעבודה. המנטורים יבחרו בהתאמה לבנים החוזרים ויהיו חקלאים מצליחים במושב בו מתגוררים החקלאים החדשים או ממושבים סמוכים.

06

מסלול לחיבור חקלאים חדשים וותיקים

מודל השותפות - מה כל צד מביא?

החקלאי הותיק מביא:

- משק חקלאי פעיל
- ידע וניסיון עדכניים
- ערוצי שיווק
- קשרים במרחב ובעולם החקלאי

החקלאי החדש מביא:

- זכאות למענקי "חקלאי חדש"
- הלוואות בערבות מדינה
- הכנסת חדשנות וכלים חדשים
- מוטיבציה ורוח חדשה

הקמת השותפות הינה מאתגרת, ויכולה התבסס לאחר היכרות ורכישת אמון בין הצדדים. התכנית תספק ידע והדרכה בנושא זה.

07

מסלול לחיבור חקלאים חדשים וותיקים

אפיון הצדדים בשותפות

כדי לייצר חיבורים טובים יבנה לכל מתענייני המיזם מודל ממוקד המפרט את הדברים החשובים לשותפות טובה. בניית פרופיל אישי. הרקע, הניסיון והרצון להשתתף במיזם.

בניית פרופיל אישי. הרקע, הניסיון והרצון להשתתף במיזם.

דיוק הערך האישי, האקס פקטור. נברר עם כל אחד מהמשתתפים מה הוא מביא איתו לשותפות שיהווה ערך מוסף.

שיוף רעיון יזמי. אם את/ה מביא/ה איתך רעיון חדשני. נדאג שהוא יהיה כמה שיותר מדויק וישים.

עקרונות מחייבים לשותפות. כל אחד מהמשתתפים יאפיין את העקרונות האישיים שלו לחיבור מצליח.

מסלול לחיבור חקלאים חדשים וותיקים

תכולת הליווי

08

ליווי אישי לכל שותפות

בגלל שכל שותפות מורכבת משני אנשים שונים היא גם חייבת להיות מותאמת לחיבור המיוחד שנוצר ביניהם. אנחנו פה כדי להתאים את הליווי.

תמיכה עסקית

בגלל שההצלחה של השותפות חייבת לעבור דרך ההצלחה הכלכלית, אנחנו מביאים לכם יועצים עסקיים מהשורה הראשונה עם ניסיון מוכח בתכנון וליווי של עסק חקלאי.

תמיכה משפטית

כדי ששותפות תהיה בטוחה לשני הצדדים, חשוב לוודא שכל ההסכמות ברורות, מוסדרות ונכתבות נכון. כך שני הצדדים יכולים לפעול בביטחון, בשקיפות ובשקט נפשי. הייעוץ המשפטי של המיזם ילווה את הצדדים לשם כך.

תמיכה מקצועית

את הידע המקצועי- החקלאי תקבלו ממדריכי שה"מ של משרד החקלאות שילוו אתכם לפי הצורך ויפנו אתכם לבעלי ידע וניסיון בתחום.

התכנית השנתית מיועדת לכלל משתתפי המיזם ומטרתה להוות עוגן ביצירת רשת חברתית למשתתפי התכנית, וכן להוסיף קומה בהיבט המקצועי, במפגש עם מרצים מומחים בתחומם.

התכנים לדוגמה: הכנה לעונה החקלאית, חידושים בממשקים חקלאיים / טכנולוגיות חקלאיות, מערכות ממוחשבות לסיוע חקלאי או עסקי, טיפול בפסולת חקלאית, מזיקים ומועילים בחקלאות, מטאורולוגיה חקלאית וסוגיית האקלים, תמחור בחקלאות, שיווק ישיר של פירות וירקות, מיתוג, קולות קוראים ותכניות סיוע לחקלאות, מסגרות חינוך והתנדבות בחקלאות, סיורי למידה במשקים חקלאיים, קרקע חקלאית, מבנים חקלאיים.

התכנית השנתית

10

אז למי מתאים המיזם?

לסבלנים

חקלאות דורשת זמן, השקעה ואמונה בתהליך. המיזם מתאים למי שמבין שצמיחה אמיתית, באדמה ובחיים, לא קורית ביום אחד. לסבלנים שמוכנים ללמוד, להתמיד, ולעבוד צעד אחרי צעד כדי לבנות עתיד יציב ומשגשג.

למתחברים

לאנשים שאוהבים לעבוד עם אנשים. למי שמאמין בשיתוף פעולה, בחיבור בין ותיקים לחדשים, בין ידע מסורתי לחדשנות. המיזם יוצר קהילה חקלאית תומכת, מקום שבו אפשר לשאול, להתייעץ, לשתף ולצמוח יחד.

ליזמים

המיזם מתאים למי שרואה בחקלאות הזדמנות, מקצוע וגם דרך חיים. ליזמים שרוצים להקים משק, לפתח רעיונות חדשים, לחדש בגידולים, בטכנולוגיות או במודלים עסקיים. זה המקום למי שיש לו חזון, רצון ללמוד מהניסיון הקיים, ולהפוך רעיון למציאות בשטח.

מכאן והלאה

מיון המתעניינים במיזם:

המיון ייערך עפ"י קריטריונים כדי שמי שבוחר להיכנס לתכנית באמת יהיה מתאים למשימה. נתמקד באלו המוכנים לתת יד לשותפות אמיתית, המבינים את הערך בהכנסת דור חדש לחקלאות ובעלי ידע וניסיון שיאפשרו הצלחה משותפת.

התאמה וחיבורים

על בסיס הפרופיל שנערך לכל אלו שעברו את המיון ונערכה להם פגישת אפיון, יבחרו הצדדים כמה אפשרויות, ונשלים את המיון במפגש פרונטלי עד לדרך לביסוס שותפות.

השמה

לאחר המיון וההתאמה, נלווה את שני הצדדים בתהליך ההיכרות ובצעדים הראשונים לשותפות. הצוות יספק ליווי מקצועי ועסקי כדי לוודא שהחיבור מבוסס על אמון, כבוד ותיאום ציפיות. גם לאחר תחילת הדרך נמשיך ללוות, לעזור ולוודא שהשותפות מתפתחת בהצלחה.

זמנים

במהלך פברואר-
מרץ נתחיל ביסוד
החיבורים והשותפויות
ותחילת תכנית הליווי
הקבוצתית.

בינואר יחל תהליך
בניית הקבוצות ויערכו
מפגשי אפיון והיכרות.

תהליך המיון
למתעניינים יערך
במהלך חודש דצמבר.

שאלות ותשובות

13

האם אוכל להצטרף למיזם אם אני גר/ה מחוץ לחבל?

המיזם עצמו מתקיים בחבל התקומה ותכנית הליווי מיועדת לחקלאים חדשים שייכנסו לפעילות חקלאית בתחום חבל התקומה. כמובן שלמיזם יכולים להצטרף חקלאים חדשים שאינם תושבי החבל לכתחילה, אך כדי לעבד שטח חקלאי בתחום החבל נדרש לגור במרחק סביר. כמו כן, חלק מתמיכות משרד החקלאות המוצעות לחקלאים חדשים רלוונטי רק עבור תושבי יישובי חבל התקומה.

האם הצטרפות למיזם מחייבת ניסיון בחקלאות?

את החקלאים החדשים אנחנו ממיינים לפי מספר קריטריונים ביניהם גם הניסיון בחקלאות. עם זאת, אפשר שחקלאי חדש יביא איתו הרבה ידע, ניסיון ויתרונות אחרים, למשל מהתחום היזמי והעסקי, ולא דוקא מתחום החקלאות, שיתרמו לקליטתו במשק חקלאי.

איך אדע בביטחון שהשותפות טובה בשבילי, ושלא אפגע ברמה האישית/ כלכלית?

השותפות תתפתח בהדרגה ובהתאמה לרצון שני הצדדים. ייתכן, בסבירות גבוהה, שבשלב הראשון החקלאי החדש יועסק במשק של חקלאי ותיק כשכיר. לאורך כל הדרך נדאג לייצר רשת ביטחון שכוללת ייעוץ עסקי שיוביל לתכנון כלכלי מושכל שיפחית את הסיכונים בהשקעה משני הצדדים.

מה המחויבות שלי למיזם? מה אם אני אבין שזה לא מתאים לי?

מכיוון שבמיזם מושקעים משאבים רבים, אנו משקיעים מאמצים רבים במיון המשתתפים ודיוק של החיבור כדי שכל הצדדים ידעו כמה שניתן לקראת מה הם הולכים. בכינון השותפות, ידרשו הצדדים לחתימה על מסמך מחייב בו יפורט, בין היתר, אפשרויות היציאה מהשותפות.

מה התחייבויות מצד יוזמי המיזם?

השותפים במיזם שמו להם למטרה להניח תשתית מיטבית להכנסת דור חדש של חקלאים בחבל התקומה. אנו שואפים לעשות הכל במקצועיות עפ"י תכנית שנוצרה בעמל רב ותוך הקשבה לצרכים העולים מהשטח. יוזמי המיזם אינם נושאים באחריות אישית או כלכלית לתוצאות השותפות של הצדדים במיזם.

מה משך הזמן של המיזם?

תכנית הליווי העיקרית היא ליצירת החיבורים ולמשך שנה עד שלוש שנים מהיציאה לדרך המשותפת. לאחר מכן, נתאים את הליווי שלנו לצרכים של המשתתפים.

איזו השקעה כספית נדרשת ממני להשקיע?

תכנית הליווי של המיזם היא ללא עלות. בכינון השותפות ובחיבור בין החקלאי החדש לותיק, יבחרו שני הצדדים בליווי שלנו את טיבה של השותפות ואת הרצון, בהתאמה, להשקעה כלכלית. העסק החקלאי, ויזמות חקלאית בפרט הם דברים הדורשים השקעה כספית. הייעוץ העסקי שניתן במסגרת תכנית הליווי יקח בחשבון את רצון הצדדים להשקעה כספית במשק החקלאי המשותף.

כחקלאי חדש, האם יתאפשר לי לעבוד במקום אחר במקביל להתנעת העסק החקלאי?

בשנה-שנתיים הראשונות בהחלט יתכן שהחקלאי החדש יעבוד במקום אחר, עד שהמשק יצמח ויוכל להוות מקור פרנסה עיקרי. יתכן שגם לאורך כל הדרך המשק יפרנס את החקלאי החדש באופן חלקי והוא יעבוד במקום נוסף כשכיר. קיימים חקלאים שמתנהלים כך.

מה התמיכות שאקבל כחקלאי חדש מההשתתפות במיזם?

המיזם נותן סיוע ביעוץ חקלאי ועסקי, מנטורינג מחקלאים ותיקים, סיוע באיתור שותפויות, ורשת חקלאים אזורית. בנוסף, צוות המיזם יעזור למשתתפים ולמצות את כל התמיכות הכספיות ושוות הערך הכספי האפשריות.

למה אי אפשר לקבל קרקע חקלאית חדשה? למה כל הסיפור של השותפות?

המיזם נועד לתת מענה בטווח הזמן הקרוב להכנסת דור חדש של חקלאים. נכון להיום, זוהי הדרך הכי ריאלית לעיסוק ממשי בחקלאות עבור אלו שאין להם קרקע חקלאית, מכיוון שלפי הרגולציה הקיימת אי אפשר לקנות או לשכור קרקע חקלאית. ליצירת שותפות של חקלאי חדש עם חקלאי ותיק יש יתרון של לימוד מניסיונו של החקלאי הותיק והעברת ידע בין דורי.

כמה אנשים משתתפים במיזם?

סך המשתתפים בתכנית במהלך השנה הראשונה של המיזם הינם 36 חקלאים. 12 בנים חוזרים, 12 חקלאים חדשים, ו-12 חקלאים ותיקים.

צור קשר!

לשאלות נוספות, מוזמנים לפנות לרחל במייל:
m.p.agri@hashomer.org.il

**כדי להצטרף לרשימת התפוצה של המיזם ולהיות בטוחים
שאתם מעודכנים, הרשמו בלינק:**

